

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

KONSULTASJONER MELLOM STATEN OG KOMMUNESEKTOREN

REFERAT FRA DET
2. KONSULTASJONSMØTET
22. april 2022

Tilstede: *Fra staten:* Statsråd Sigbjørn Gjelsvik (KDD), statssekretær Ole Gustav Narud (KDD), statssekretær Lotte Grepp Knutsen (FIN), statssekretær Ole Henrik Krat Bjørkholt (HOD), statssekretær Sigrid Hagerup Melhuus (KLD), statssekretær Nancy Herz (AID), statssekretær Trine Fagervik (BFD), statssekretær Mette Gundersen (SD), statssekretær Hallvard Hølleland (KD), statssekretær Halvard Ingebrigtsen (NFD), statssekretær Astrid Bergmål (JD), Cathrin Sætre (adm.).

Fra KS: Styreleder Gunn Marit Helgesen, 1. nestleder Sven Tore Løkslid, 2. nestleder Jenny Følling, Bjørn Ropstad, Jan Oddvar Skisland (KS storbynettverk) Bjørn Fauchald (kommunedirektørutvalget), Lasse Hansen (adm.), Helge Eide (adm.), Kristin Weidemann Wieland (adm.)

Dato: 22. april kl. 1415–1545
Møteleder: Sigbjørn Gjelsvik (KDD)
Referent: Baard Krag og Helga Aanderaa (KDD)

1. KONSULTASJONSMØTET

Gjelsvik ønsket velkommen til konsultasjonsmøtet.

Gjelsvik sa at KS i forkant av møtet meldte inn ønske om å diskutere flyktnings situasjonen, og ga ordet til KS.

Helgesen overrakte publikasjonen *Status kommune 2022* til departementene.

Helgesen innledet om flyktnings situasjonen. Kommunene vil gjøre det de kan for å bidra mht bosetting, og er beredt til å ta i et tak. Det er en utålmodighet for å komme i gang med bosettingen. Helgesen viste til møte med fylkesstyrelederne, der det ble meldt om at kommunene nå venter på flyktninger, og boliger står klare. Kommunene frykter å miste boliger hvis ikke bosettingen skjer raskt. Det er viktig med rask bosetting og at man fortsetter den tette og gode dialogen om det.

Fauchald sa at kommunene er klar til å ta imot flyktninger, og har erfaring med dette.

Følling viste til at det er stor uforutsigbarhet mht. hvor mange og når flyktninger bosettes, som er utfordrende for kommunene. Det finnes ressurser i lokalsamfunnet, og det er stor vilje til å gjøre noe.

Bergmål sa at flyktningene vil bli bosatt om kort tid, men har forståelse for at situasjonen oppleves uforutsigbar. Kartlegging av flyktningene før bosetting har vært en flaskehals, og det er gått ut tydelige signal fra AID og JD at kartleggingen må forenkles. Nå og framover skal det gå raskere, og UDI har opplyst at de vil kunne kartlegge 200–450 mottaksbeboere per dag.

Herz sa det er viktig at kommunene sier ja til å bosette de konkrete flyktningene. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet ber dem tar imot, og at de ikke bruker for lang tid på vurderingen. Departementene har foreslått en rekke endringer i lovverket. KS har kommet med gode høringsinnspill til forslagene som har vært på høring. Herz takket for samarbeidet og for at kommunene og KS sørger for at rekordmange kan bosettes.

Fagervik viste til faren for menneskehandel og at det er gått ut brev til kommunene om temaet.

Krat Bjørkolt sa at ankomsten av flyktninger får særlig konsekvenser for kommunehelsetjenesten, og da særlig fastlegene, psykisk helse og skolehelsetjenesten. Rapporteringen fra kommunene viser at det p.t. ikke er særskilte utfordringer med dagens ankomster. HOD har gitt oppdrag til Hdir knyttet til autorisasjon for ukrainsk helsepersonell.

Hølleland sa at fristen for å tilby opplæringstilbud er foreslått utvidet. Det er satt av midler til opplæringsmateriell på ukrainsk og russisk.

Gjelsvik viste til at det er løpende dialog mellom KS berørte departementer. Det er en uforutsigbar situasjon og derfor viktig med fortsatt tett dialog. Han sa at regjeringen er opptatt av gode løsninger i hele Norge. Hvis KS ser spesielle utfordringer i ulike distrikter, er det nyttig om det meldes tilbake.

2. TVERRGÅENDE TEMAER

Hoveddelen av møtet ble viet fire tverrgående temaer:

1. Fornyelse og utvikling av offentlig sektor – for å løse store samfunnsutfordringer
2. Hvordan håndtere veksten i pleie- og omsorgsbehovet?
3. Hvordan inkludere alle barn og unge?

4. Hvordan fremme «det grønne skiftet»/grønn omstilling?

1. Fornyelse og utvikling av offentlig sektor – for å løse store samfunnsutfordringer

Helgesen innledet, og understreket særlig at forsøk og innovasjon bør bli en integrert del av måten både staten og kommunesektoren jobber på. Hun påpekte at tillit til kommunesektoren er avgjørende dersom man skal oppnå fornyelse og innovasjon i offentlig sektor.

Helgesen ba om et særmøte om arealpolitikk, og Gjelsvik var positiv til det.

Gjelsvik sa at når det kommer til tillitsreform, er det en vei å gå for å konkretisere innholdet, og at regjeringen har satt i gang et arbeid hvor departementene skal vurdere hva dette vil bety på deres ansvarsområder. Videre understreket han at han ønsket å videreføre samarbeidet med KS om innovasjon- og bærekraftsagendaen.

2. Hvordan håndtere veksten i pleie og omsorg

Helgesen tok opp utfordringene på helse- og omsorgsfeltet med særlig henvisning til demografiutviklingen og bo trygt hjemme-reformen, og viste til behovet for nytenkning, teknologiutvikling, og fleksible systemer. Hun sa også at det bør vurderes om kravet om netto tilvekst i investeringsordningen er hensiktsmessig. Helgesen tok opp utfordringene i fastlegeordningen, og stilte spørsmål ved om det er strukturelle utfordringer i ordningen som bør drøftes.

Gjelsvik spurte hva KS mener med strukturelle utfordringer i fastlegeordningen. Helgesen pekte på næringsmodellen, ulike oppfatninger blant legene, og at mange kommuner benytter andre modeller for å løse sine rekrutteringsutfordringer og redusere risiko. Hun viste til at utfordringene over lengre tid har vært drøftet i trepartssamarbeidet, men at man også bør kunne drøfte modellen mer overordnet.

Gjelsvik merket seg invitasjonen til dialog, og oppfordret HOD og KS til å sette seg ned for å drøfte dette i fellesskap.

Krat Bjørkholt sa at han var enig i at man bør se på flere sider ved fastlegeordningen, og pekte på tre problemstillinger: samhandlingsreformen og utfordringene dette har skapt for kommunehelsetjenesten, demografiutviklingen, og generasjonsskiftet i legestanden. Videre sa han at KS og HOD har felles interesse av å finne en løsning, og at HOD raskt kommer til å ta kontakt med relevante parter. Det vises til det etablerte trepartssamarbeidet.

3. Hvordan inkludere alle barn og unge

Helgesen innledet, og nevnte særlig behovet for samarbeide på tvers, innovasjon og nytenkning, og handlingsrom for kommunesektoren til å prøve ut nye løsninger. Hun inviterte videre til et tverrsektorielt samarbeid knyttet til de 1000 første dagene hvor mindre tilskudd og prosjekter mv. slås sammen til en større satsing/mission.

Gjelsvik sa at det er viktig med dialog på tvers av departementer, og oppfordret KS til å konkretisere dette og etablere kontakt med relevante departementer.

Hølleland og Fagervik sa begge at mission-tanken var spennende. Hølleland sa også at det ses på muligheten for en forsøksbestemmelse for barnehagesektoren, og at det også jobbes raskt med oppfølgingen av Storberget-utvalget mtp. å kunne legge noe frem i løpet av et år.

Helgesen sa at bemanningsnormer bør justeres til å gjelde på kommunenivå fremfor på enhetsnivå.

Skisland påpekte at barne- og ungdomspsykiatrien er under press, blant annet som følge av pandemien, og behovet for samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten.

Krat Bjørkholt viste til opptrappingsplanen for psykisk helse, og sa at det skal vurderes om det skal innføres en rett til vurdering ved henvisning.

Gjelsvik måtte forlate møtet, og Narud tok over møteledelsen.

4. Hvordan fremme det «grønne skiftet»/grønn omstilling

Helgesen innledet om kommunesektorens nøkkelrolle i å nå klimamål og oppnå grønn omstilling. Hun pekte særlig på plan- og bygningsloven som verktøy for å kunne bygge ut fornybar energi med lavere konfliktnivå, produksjonsavgift, og at en satsning på kollektivtransport blant annet fordrer endringer i el-bilfordelene.

Gundersen viste til rapporten «ny normal for kollektivtransporten», og sa at de ønsker fortsatt dialog med fylkeskommunene om dette.

Melhuus sa at det skal jobbes mer systematisk med arealbruk og natur, blant annet gjennom naturregnskap, og at det er ønskelig med dialog med KS i disse prosessene.

Narud sa at regjeringen følger opp Stortingets anmodningsvedtak om å innlemme planlegging og bygging av vindkraft i plan- og bygningsloven, og at det kommer en høring i løpet av sommeren 2022.

3. KOSTNADSBEREGNINGSSAKER

Helgesen gikk igjennom kostnadsberegningssakene, understreket det gode samarbeidet, og påpekte viktigheten av å drøfte nytte for kommunesektoren.

4. LOVMEDVIRKNINGSSAKER

Helgesen gikk igjennom sakene, og understreket særlig behovet for god oppfølging av pasientjournalloven, som også er tema for en samarbeidsavtale mellom KS og HOD. Videre sa hun at dersom det skal være en helhetlig gjennomgang av fastlegeordningen, bør dette være en lovmedvirkningssak.

5. BILATERALE AVTALER

Det ble ikke knyttet særskilte kommentarer til punktet.